

زاگرس زینت قدیمی ترین نقشه

رمز گشایی باستان شناسان موزه بریتانیا از یک لوح گلی که به عنوان یکی از کهن ترین نقشه های تاریخ شناخته می شود ورشته کوه زاگرس روی آن ترسیم شده، بهانه ای برای سرک کشیدن در دنیای نقشه های قدیمی شد

مجید حسین زاده | روزنامه نگار

پرونده

شاید تصور کنید نقشه کشی مختص دنیای مدرن و امروزی است اما هزاران سال است که انسان ها به کشیدن نقشه های مختلف دنیا مشغول هستند. در دوران باستان هم افرادی وجود داشتند که با همت، دانش و تلاش خود نقشه هایی از جهان را خلق کردند که تا امروز مانند گار مانده است. قدمت نقشه کشی به نقاشی های باستانی داخل غار ها بازمی گردد. نقشه های ابتدایی موقعیت ستاره ها را به تصویر می کشیدند و نشان می دادند صورت های فلکی در آن زمان به چه شکلی بوده اند. با پیشرفت دانش بشر اولین نقشه ها به وجود آمدند. یونانیان باستان دانش جغرافیا را توسعه بخشیدند و دانش خود در باره جهان و مردم را در اختیار عموم قرار دادند. نسخه ای از این نقشه های قدیمی یونانی در دسترس نیست اما به کمک یادداشت های دقیق و با جزئیاتی که از یونانی ها باقی مانده است، بعضی از این نقشه ها دوباره بازسازی شدند. به تازگی، رمزگشایی یکی از قدیمی ترین نقشه های جهان که روی یک لوح گلی بابل حک شده توسط باستان شناسان موزه بریتانیا خبرساز شده است. به همین بهانه و در پیرونده امروز زندگی سلام از قدیمی ترین نقشه های کشف شده جهان خواهیم گفت.

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

سه شنبه • ۲۷ شهریور ۱۴۰۳
۱۳ ربیع الاول ۱۴۴۴ • ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۴
شماره ۲۱۵۸۵

۲۸۰۴

در زندگی سلام امروز بخوانیم:

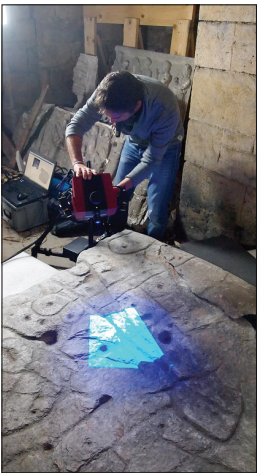
۲ چند ساعت خواب برای هر گروه سنی مناسب است؟

۳ پیش نیاز های بازگشت به مدرسه و دانشگاه توصیه هایی به دانش آموزان و دانشجویان برای این که خیلی زود در حال و هوای درس خواندن قرار بگیرند

۳ مهم ترین ابزار «استیو جابز» برای گرفتن تصمیم های بزرگ

۴ طنز آقای خوسلو، برو به کار های بدت فکر کن

شده پیشاتاریخی در سایت های دیرینه شناسی مختلف جهان از جمله طوارق (مرکز آفریقا)، پاپوس ها (بومیان گینه جدید) و بومیان استرالیا به سنگ حکاکی شده بر تانی رسیدند. ایوان پایله و کلمان نیکلا با توجه به انبوه نشانه های کنده کاری شده، یک تصویر سه بعدی از این اثر پیشاتاریخی گرفتند و مطالعات عمیق خود را برای پرده برداشتن از آن آغاز کردند. در جریان این پژوهش ها باستان شناسان یک شبکه از اشکال متفاوت حک شده را که با خط هایی به هم مرتبط می شوند، شناسایی کردند. برخی از اشکال، مانند دوزنقه حک شده در مرکز این اثر، احتمالاً برای تاکید بر اهمیت آن، عمیق تر کنده شده است. بر همین اساس، باستان شناسان دخیل در این پروژه فرضیه نمایش/روایت یک ماهیت سیاسی-جغرافیایی را پیش کشیدند. پژوهشگران احتمال می دهند که این «نقشه» احتمالاً نمایانگر تصور ذهنی آدمیان یا شاید حاکمان منطقه از محوطه ای ۳۰ کیلومتری در نزدیکی تپه های سن پلک و در امتداد رودخانه اودت باشد؛ رودخانه ای که از ارتفاعات موسوم به «کوه سیاه» در این منطقه سرچشمه می گیرد.

قدیم ترین نقشه اروپا

قدمت | ۲۱۵۰ سال پیش از میلاد

کشور مبدأ | برتانی، فرانسه

باستان شناسان احتمالاً قدیمی ترین نقشه سنگی اروپا را در استان برتانی در غرب فرانسه شناسایی کرده اند. این نقشه حک شده روی سنگ به عصر برنز یعنی سال های ۲۱۵۰ تا ۱۶۰۰ سال پیش از میلاد مسیح تعلق دارد. این «نقشه سنگی» ۲/۲۰ متر طول، یک متر و ۵۳ سانتی متر عرض و ۱۶ متر ارتفاع دارد. این اثر تاریخی منحصر به فرد نخستین بار در سال ۱۹۰۰ و در جریان کاوش های شخصی پل دو شتولیه باستان شناس آماتور در تپه های منطقه سن-پلک استان برتانی کشف و به اقامتگاه شخصی وی منتقل شد. پس از مرگ پل دو شتولیه، ورثه تمام کشفیات او از جمله سنگ حکاکی شده این ماجرا به موزه ملی باستان شناسی سن ژرمن آن لهر پاریس فروختند. تا سال ۲۰۱۴ گردوغبار فراموشی بر «قدیمی ترین نقشه اروپا» در زیر زمین ها و انبار های این موزه می نشست. سرانجام هفت سال پیش دو باستان شناس وابسته به موسسه ملی پژوهش های فرانسه در جریان تحقیقات خود در باره سنگ های حکاکی

نقشه عاج ماموت

قدمت | ۲۵ هزار سال پیش از میلاد

کشور مبدأ | پاولف، جمهوری چک

نقشه عاج ماموت از دهکده پاولف در جمهوری چک قدیمی ترین نقشه جهان شناخته می شود. باستان شناسان هنوز از این موضوع اطمینان کامل ندارند اما نشانه های روی عاج ممکن است نشان دهنده سرزمین پاولف در آن زمان باشد. محققان همچنین معتقدند عاج ماموت در آن زمان به عنوان نقشه ای برای شکار استفاده می شد. به نظر می رسد این حکاکی ها رودخانه تایا را نشان می دهد. در این نقشه همچنین نمادهایی از دامنه های خاک رس دیده می شود که پس از ساخت کوره های آجرپزی در قرن بیستم به طور کامل از بین رفتند. محل ادغام رودخانه و دامنه های خاک رس در این نقشه با دو دایره نشان داده شده اند. نقشه عاج ماموت اکنون در موسسه باستان شناسی دانشکده علوم جمهوری چک در برنو نگهداری می شود.

نقشه لاسکو

قدمت | ۱۷ هزار سال پیش از میلاد

کشور مبدأ | مونتینیاک، فرانسه

نقاشی های ماقبل تاریخ در غار های لاسکو جزو زیباترین و معروف ترین آثار هنری نیاکان ما هستند. بر روی دیوار های غار هزاران نقاشی حیوان، انسان و نمادهای انتزاعی دیده می شود که در طول سال ها تفاسیر زیادی از آن ها منتشر شده است. بر اساس یکی از نظریه های اخیر، این نقاشی ها ممکن است نقشه های آسمان و صورت های فلکی باشند. دکتر «مایکل راپنگلوک» از دانشگاه مونیخ معتقد است نقاطی که در یکی از این نقاشی ها به نام محور مردمرده وجود دارد با صورت های فلکی چون ثور، ثریا و مثلث تابستانی در ارتباط است. یکی دیگر از محققان معتقد است نقاشی های تالار بزرگ یک نقشه گسترده از آسمان و ستارگان هستند و فیکور ها و اشکالی که در این نقاشی ها ترسیم شده اند صورت های فلکی دوران پارینه سنگی را نشان می دهند.

نقشه سنگی ابونتز لامیزولو

قدمت | ۱۴ هزار سال پیش از میلاد

کشور مبدأ | نابارا، اسپانیا

نقشه «ابونتز لامیزولو» بر روی سنگی به اندازه دست حک شده است. این نقشه سنگی در غار ابونتز لامیزولو در منطقه نابارا در اسپانیا کشف شد. گفته می شود این نقشه قدیمی ترین نقشه ای است که در اروپای غربی یافت شده است. نقشه سنگی ابونتز لامیزولو در ابتدا در سال ۱۹۹۴ کشف شد، اما ۱۵ سال طول کشید تا محققان بتوانند خطوط روی نقشه را رمزگشایی کنند. طبق گفته های «بیلار اوتریا» سرگروه تیم تحقیقاتی دانشگاه زاراگوزا در اسپانیا، تمام این حکاکی ها می توانند یک طراحی و نقشه ساده از نواحی اطراف غار باشد. این حکاکی ها می توانند نشان دهنده نقشه ای برای شکار یا روایت یک شکار باشند. این تیم تحقیقاتی معتقد است این غار یک مکان استراتژیک برای شکار چپانی بوده که به احتمال قوی نقشه را ترسیم کرده اند. کوه سن گروبرو که از غار قابل دیدن است هم در نقشه به چشم می خورد و خود گواهی بر استراتژیک بودن این مکان است.

سنگ بی همتا

قدمت | ۲ هزار سال پیش از میلاد

کشور مبدأ | دانمارک

تیمی از باستان شناسان دانمارکی در پی کاوش در محوطه پیش از تاریخی «واسگار» که به دوران نوسنگی تعلق داشته و در جزیره بورنهوم قرار دارد، موفق به کشف تکه سنگی شده اند که روی آن نقوش و خطوط شگفت انگیزی ترسیم شده است. این سنگ مرمر برای مطالعه به موزه ملی دانمارک فرستاده شده و کارشناسان اقدام به مطالعه و بررسی آن کردند. مطالعات انجام شده در این زمینه به سرپرستی «فلمینگ کاول» نشان می دهد که این نقوش برخلاف تصاویر رایج در دوران پیش از تاریخی این سرزمین به خورشید و اشعه های آن نپرداخته، بلکه نقش ایجاد شده روی این سنگ در حقیقت نوعی نقشه توپوگرافی از شرایط بخشی از این جزیره در بازه زمانی بین سال ۲ هزار و ۷۰۰ تا ۲ هزار و ۹۰۰ پیش از میلاد

است که در آن جزئیات حیرت آوری دیده می شود. این سنگ از سوی «کاول» باستان شناس و پژوهشگر ارشد این پروژه با عنوان سنگ بی همتا نام گذاری شده است. گفتنی است در سال های اخیر روی کاوش های باستان شناسانه در این محوطه، تعداد زیادی سنگ مستطیل شکل که روی آن خطوط و الگوهای متعددی دیده می شد کشف شده اند که به اعتقاد کارشناسان برخی از این خطوط احتمالاً تصاویر مربوط به گیاهان محسوب می شوند اما موضوع درباره این سنگ که به تازگی کشف شده متفاوت است. «فلمینگ کاول» در این باره می گوید: «این خطوط، به صورت تصادفی ترسیم نشده اند و نشان دهنده بخش های مختلف یک نقشه اولیه هستند. البته این نقشه کامل نیست و احتمالاً دارای دو قسمت است. یکی از این قطعات مفقود شده و به همین دلیل این نقشه متعلق به روستاهای اولیه ناقص است.»

نقشه پاپیروسی تورین

قدمت | ۱۱۶۰ سال پیش از میلاد

کشور مبدأ | مصر

نقشه پاپیروسی تورین به عنوان قدیمی ترین نقشه توپوگرافیک جهان باستان شناخته می شود. توپوگرافیک نقشه ای است که برای نمایاندن ویژگی های فیزیکی سطح زمین به کار می رود. این نقشه ها در مقیاس های بزرگ و کوچک است و در مطالعات زمین شناختی به دلیل داشتن اطلاعات فواصل افقی یا ارتفاع عمودی به کار می رود. نقشه پاپیروسی تورین ۱۱۶۰ سال پیش از میلاد مسیح ترسیم شد. سخت کوشی مصریان باستان در حفظ اسناد و نقشه ها باعث شد دانشمندان به راحتی

